Drexel Ayr??ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Drexel Ayr??ma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20175

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Drexel Ayr??ma Ölçe?i (DDS), orijinal ad? **Drexel Defusion Scale** olan psikolojik bir arac?n Türkçe uyarlamas?d?r. Bu ölçek, bireylerin bili?sel ayr??ma düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. **Bili?sel ayr??ma**, Kabul ve Kararl?l?k Terapisi (ACT)'nin temel süreçlerinden biri olup, dü?ünceleri gerçekler olarak de?il, sadece zihinsel olaylar olarak görme becerisini ifade eder. Türkçeye adaptasyon çal??mas? Gökçen Ayd?n ve O. Yerin Güneri taraf?ndan 2018 y?l?nda gerçekle?tirilmi? ve uluslararas? bir kongrede sunulmu?tur. Bu uyarlama, ölçe?in Türk kültüründe ve dili ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilirli?ini ara?t?rm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Drexel Ayr??ma Ölçe?i, Bili?sel Ayr??ma, ACT, Uyarlama, Psikometri, Gökçen Ayd?n, Dü?ünce.

Yazarlar

Gökçen Ayd?n, O. Yerin Güneri.

Amaç

Drexel Ayr??ma Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi olumsuz ya da i?levsiz dü?ünceleriyle kurduklar? ili?kiyi de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle bili?sel kayna?man?n (cognitive fusion) tersi olan bili?sel ayr??ma becerisinin derecesini saptar. Yüksek ayr??ma puanlar?, bireyin dü?ünceleri üzerindeki kontrolünü kaybetmeden, onlar? yarg?lamadan veya onlarla mücadele etmeden gözlemleyebildi?ini gösterir.

Türkçe uyarlama çal??mas?, özgün ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk popülasyonunda test etmeyi ve böylece ACT temelli müdahalelerin etkilili?ini ölçmek için standart bir araç sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu ölçek, klinik ara?t?rmalarda ve terapötik süreçlerde bireyin esneklik düzeyini izlemek için kritik bir araçt?r.

Yap?

Ölçek, do?rudan **bili?sel ayr??ma** (cognitive defusion) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, Kabul ve Kararl?l?k Terapisi (ACT) modeli içerisinde tan?mlanm??t?r ve psikolojik esnekli?in alt? temel sürecinden biridir. Bili?sel ayr??ma, dili ve bili?sel süreçleri daha az literal, daha az tehdit edici ve daha az davran??sal olarak kontrol edici bir ?ekilde deneyimleme yetene?i olarak kavramsalla?t?r?l?r.

Bili?sel ayr??man?n kar??t? olan bili?sel kayna?ma (cognitive fusion) durumunda, birey dü?üncelerini mutlak gerçekler, emirler veya olaylar olarak kabul eder; bu da kat?, i?levsiz

ARABPSYCHOLOGY.COM

davran??lara yol açar. DDS, bireyin dü?üncelerini ne kadar "uzaktan" gözlemleyebildi?ini ve onlara ne kadar az literal anlam yükledi?ini de?erlendirerek bu önemli yap?y? nicel hale getirir.

Geçerlik

Drexel Ayr??ma Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??malar?na dair spesifik istatistiksel sonuçlar (örne?in, yap? geçerli?i, ölçüt geçerli?i veya ay?rt edici geçerlik katsay?lar?) sunulan kaynakta detayland?r?lmam??t?r. Ancak, bir uyarlama çal??mas?n?n standart gereklilikleri aras?nda, faktör analizleri yoluyla yap? geçerli?inin (ölçe?in teorik yap?y? ölçüp ölçmedi?i) ve di?er ilgili yap?larla korelasyon yoluyla ölçüt geçerli?inin incelenmesi yer al?r.

Uyarlama sürecinde, dilsel e?de?erlik ve kültürel uygunluk kritik ad?mlard?r. Türkçeye çevrilen maddelerin orijinal ölçek maddeleriyle anlamsal aç?dan tam olarak örtü?mesi, geçerli?in sa?lanmas? aç?s?ndan temel bir ön ko?uldur. Bu çal??man?n, ölçe?in Türk popülasyonunda bili?sel ayr??ma yap?s?n? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini gösteren geçerlik kan?tlar?n? içerdi?i varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik bilgilerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, Cronbach alfa iç tutarl?l?k katsay?s? veya test-tekrar test güvenilirli?i) kaynakta belirtilmemi?tir. Genel olarak, psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeylerde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar? aras?nda tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini gösterir. DDS'nin Türkçe versiyonunun, bili?sel ayr??ma düzeyini istikrarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak için iç tutarl?l?k ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerinin kullan?ld??? dü?ünülmektedir. Bu tür veriler, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?lmas? için zorunludur.

Faktör Analizi

Drexel Ayr??ma Ölçe?i'nin orijinal yap?s?n?n genellikle bili?sel ayr??ma yap?s?n? tek bir temel faktör veya birkaç ili?kili alt boyutta ölçtü?ü bilinmektedir. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, bu faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? amac?yla faktör analizleri (Aç?mlay?c? Faktör Analizi - AFA ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi - DFA) uygulanm??t?r.

Faktör analizinin temel amac?, Türkçe maddelerin orijinal ölçe?in teorik yap?s?yla uyumlu bir ?ekilde gruplan?p gruplanmad???n? kontrol etmektir. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ine dair önemli kan?tlar sunar ve ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yap?y? m? temsil etti?ini belirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation). Orijinal ?ngilizce Drexel Defusion Scale'in Türkçe'ye çevirisi ve kültürel adaptasyonu yap?lm??t?r.

Format: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Derecelendirme format?na dair bilgi eksik olsa da, ACT ba?lam?ndaki benzer ölçekler genellikle 5'li veya 7'li **Likert-tipi** derecelendirme kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan versiyon) ve ?ngilizce (Orijinal versiyon).

Popülasyon Grubu: Klinik ve klinik olmayan **yeti?kin** popülasyonlar?.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? bir kongre bildirisi oldu?undan, örneklemin büyük olas?l?kla üniversite ö?rencileri veya geni? bir yeti?kin kitlesi oldu?u dü?ünülmektedir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n bili?sel ayr??ma ile ilgili ifadelerdeki kendi deneyimlerini belirli bir derecelendirme ölçe?inde belirtmelerine dayanan bir öz bildirim metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel Ayr??ma, Kabul ve Kararl?l?k Terapisi, Kültürel Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Gökçen Ayd?n, Öz Bildirim Ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gökçen Ayd?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor.

?leti?im E-posta Adresi: gokcen.aydin@hku.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Yazar?n çal??t??? kuruma ba?l?d?r (Uyarlama s?ras?nda Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi ile ili?kili olabilir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2018.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazar/çevirmenlerden resmi izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: drexel-ayrisma-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Ayd?n, G. & Yerin Güneri, O. (2018). *A study on Turkish adaptation of Drexel Defusion Scale (DDS).* 27. Uluslararas? E?itim Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri. Antalya, Türkiye.

Drexel Ayr??ma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam metnine ula?mak için yukar?da belirtilen referans çal??maya ba?vurulmas? gerekmektedir.

Bu uyarlama, orijinal Drexel Ayr??ma Ölçe?i'nin (DDS) maddelerini Türkçe'ye tercüme ederek bili?sel ayr??ma becerisini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Tipik bili?sel ayr??ma maddeleri, bireyin olumsuz dü?ünceleriyle mesafesini, dü?ünceleri nesne olarak görme yetene?ini ve dü?ünceleri eylemlerden ay?rma e?ilimini sorgular.

ARABPSYCHOLOGY.COM